

Sygn. akt I ACz 1112/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział I Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Jastrzębska

Sędziowie: SA Anna Bohdziewicz (spr.)

SO del. Tomasz Tatarczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko M. B.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie Przewodniczącego posiedzenia w Sądzie Okręgowym w Częstochowie z dnia 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt I Nc 101/16

prostując w rubrum zaskarżonego postanowienia oznaczenie siedziby powoda na W.

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Anna Bohdziewicz SSA Ewa Jastrzębska SSO del. Tomasz Tatarczyk

Sygn. akt I ACz 1112/16

UZASADNIENIE

Przewodniczący zarządzeniem z dnia 19 kwietnia 2016 roku zwrócił pozew, wskazując w uzasadnieniu, iż powód - reprezentowany przez fachowego pełnomocnika - wniósł pozew o zapłatę 166.955,81 zł, od którego uiszczył opłatę w wysokości 1.000 złotych. W ocenie przewodniczącego w sprawie nie mógł znaleźć zastosowania przepis art. 13 ust. 1 a ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 1854), zgodnie z którym w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust.1, 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe, opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu, jednak nie więcej niż 1000 zł, opłatę zaś należało ustalić w oparciu o ust. 1 tego przepisu, czyli w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu, nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100.000 zł. Wyjaśniono, że obrót wierzytelnościami tylko wówczas stanowi czynność bankową, gdy jest wykonywany przez banki. Tymczasem powód nie jest bankiem, a zatem nabycie przez niego wierzytelności nie stanowi czynności bankowej w rozumieniu ustawy, mimo iż u źródeł tej wierzytelności leżała czynność bankowa. W konsekwencji, skoro pismo (pозew) wniesione przez profesjonalnego pełnomocnika nie zostało należycie opłacone, to należało je zwrócić zgodnie z art. 130² § 1 k.p.c. - bez wezwania o uiszczenie należnej opłaty.

Zażaleniem wniesionym na to zarządzenie powód zaskarżył je w całości, zarzucając naruszenie przepisu art. 13 ust. 1 a ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przez jego niezastosowanie i uznanie, że strona powodowa winna uiścić opłatę sądową od pozwu w wysokości wyższej niż 1000 zł i w oparciu o ten zarzut domagał się uchylenia zarządzenia o zwrocie pozwu, zasądzenia na swoją rzecz od strony pozwanej kosztów wywołanych wniesieniem zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nie można było podzielić twierdzenia skarżącego, iż w rozpoznawanej sprawie dla ustalenia wysokości opłaty od pozwu znajdował zastosowanie art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie z którym w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu, nie mniej niż 30 i nie więcej niż 1.000 zł.

Dochodzone przez powoda roszczenie niewątpliwie ma swe źródło w czynności bankowej, której dokonał pozwany z poprzemianiem prawnym powoda – bankiem. Ma też skarżący rację wskazując, że skutek przelewu wierzytelności zmianie nie ulega charakter stosunku zobowiązaniowego, a tylko osoba wierzyciela. Zażalenie nie mogło jednak odnieść skutku, bowiem prawidłowo zostało przyjęte zaskarżonym zarządzeniem, że w sprawie nie znajdował zastosowania art. 13 ust. 1a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j.: Dz. U. z 2014r., poz.1025 z późn. zm.; dalej zwana: u.k.s.c.).

Powołany przepis ma charakter wyjątkowy w stosunku do uregulowania zawartego w ust. 1 art. 13 u.k.s.c. Dlatego też jego wykładnia powinna być ścisła i uwzględniać ratio legis oraz kontekst unormowania dodanego ustawą z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz.1854). Zasadą według art. 13 ust. 1 u.k.s.c. jest, że opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100 000 złotych. Natomiast w myśl ust. 1a tego artykułu, w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm., dalej zwana: Prawo bankowe), opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1000 złotych.

Przepis art. 5 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe zawiera katalog czynności bankowych., którymi są:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów;
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych;
- 3) udzielanie kredytów;
- 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw;
- 5) emitowanie bankowych papierów wartościowych;
- 6) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych;
- 7) wykonywanie innych czynności przewidzianych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach (ust.1)

oraz

- 1) udzielanie pożyczek pieniężnych;
- 2) operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warrandy;

- 3) świadczenie usług płatniczych oraz wydawanie pieniądza elektronicznego;
 - 4) terminowe operacje finansowe;
 - 5) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych;
 - 6) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych;
 - 7) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych;
 - 8) udzielanie i potwierdzanie poręczeń;
 - 9) wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych;
 - 10) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- o ile są one wykonywane przez banki (ust. 2).

Uznać trzeba, że art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nawiązuje także do kryterium podmiotowego definicji czynności bankowej i przez to w sposób szczególny reguluje wysokość opłat w sprawach, w których przynajmniej po jednej stronie występuje bank i które wiążą się z działalnością prowadzoną przez bank. Samo pojęcie czynności bankowej zawarto już w art. 2 ustawy Prawo bankowe, który stanowi, że bank jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym. Zakres podmiotów wykonujących czynności bankowe jest zatem ograniczony, działalność ta jest regulowana i pozostaje pod ściślejszym nadzorem państwa. Wbrew zatem wywodom skarżącego przepis art. 13 ust. 1a u.k.s.c. nie wprowadza rozróżnienia spraw wyłącznie o kryterium przedmiotowe, skoro – jak wynika z wyżej przytoczonych unormowań Prawa bankowego – do dokonywania czynności bankowych uprawnione są tylko banki. Powód niewątpliwie nie jest bankiem i nie korzysta z uprawnień, o jakich mowa w art. 5 ust. 5 Prawa bankowego. Dlatego też, wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego, dla oceny czy podmiot dochodzący na drodze sądowej roszczeń z czynności bankowych istotne znaczenie ma to, czy jest bankiem, czy też nie. Z uprawnień tego może korzystać bowiem tylko bank.

Przepis art. 13 ust. 1a został dodany do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, mocą której uchylono przepisy art. 96-98 Prawa bankowego uprawniające banki do wystawiania, na podstawie ksiąg banku lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, bankowych tytułów egzekucyjnych i prowadzenia w oparciu o nie, po nadaniu im przez sąd klauzuli wykonalności, egzekucji przeciwko osobom, które bezpośrednio z bankiem dokonały czynności bankowej albo były dłużnikami banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikających z czynności bankowej. Wyposażenie banków w możliwość wystawiania tytułów egzekucyjnych ułatwiało im proces dochodzenia należności bez konieczności wszczynania postępowania rozpoznawczego przed sądem i pociągało za sobą znacznie mniejsze koszty. Z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi klauzuli wykonalności wiązał się obowiązek uiszczenia opłaty stałej w wysokości 50 zł. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem, przywilej egzekucyjny określony w uchylonych przepisach przysługiwał jedynie bankom. W razie cesji, także po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego, nabywca nie mógł się nim posłużyć. W związku z uchynieniem przepisów dotyczących bankowych tytułów egzekucyjnych pozostaje zmiana ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych polegająca na wprowadzeniu uregulowania przewidującego niższe opłaty sądowe w sprawach roszczeń wynikających z czynności bankowych. Celem tej zmiany było zapobieżenie radykalnemu wzrostowi kosztów realizacji przez bank roszczeń wynikających z czynności bankowych. Tak jak w poprzednim stanie prawnym, powód jako nabywca wierzytelności nie mógł skorzystać z zastrzeżonego dla banku przywileju egzekucyjnego, tak obecnie wyłączone jest zastosowanie względem niego szczególnego uregulowania zawartego w art. 13 ust. 1a u.k.s.c..

A zatem, skoro pozew wniesiony przez adwokata podlegał opłacie stosunkowej (5%) obliczonej od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu i nie został należycie opłacony, to zasadnie został zarządzone jego zwrot na podstawie art. 130² § 1 k.p.c.. Z omówionych przyczyn zażalenie, jako niezasadne, podlegało oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 398 k.p.c..

SSA Anna Bohdziewicz SSA Ewa Jastrzębska SO del. Tomasz Tatarczyk